

Voorbeeld casus mondeling college-examen

Examenvak en niveau	geschiedenis vwo
Naam kandidaat	
Examenummer	
Examencommissie	
Datum	
Vorbereidingstijd	20 minuten
Titel voorbereidingsopdracht	Duitsland en de Koude Oorlog

Instructie

Bestudeer bijgevoegde voorbereidingsopdracht. Uw mondeling examen begint straks met een gesprek over deze casus.

Ter voorbereiding op uw examen kunt u:

- Nagaan bij welke onderwerpen, die u voor dit vak heeft bestudeerd, de casus aansluit.
- Zorgen dat u van de vakspecifieke begrippen die u tegenkomt de betekenis kunt geven.
- De bijbehorende vragen voorbereiden en maken.

Hulpmiddelen

Bij deze voorbereidingsopdracht mag u gebruik maken van

- Woordenboek
- Aantekeningen en/of kladpapier.

Het is niet toegestaan op de voorbereidingsopdracht aantekeningen te maken.

Aan het eind van de voorbereidingstijd haalt één van de examinatoren u op.

VWO GESCHIEDENIS

Casus bij Duitsland en de Koude Oorlog

Lees de bronnen en maak de bijbehorende vragen

Bron 1 (Gebruik deze bron voor opdracht 1)

In 1890 schrijft Alfred Hugenberg, medeoprichter van de nationalistische massaorganisatie *Alldeutscher Verband*, een brief die wordt afgedrukt in meerdere Duitse kranten. Een gedeelte uit deze ingezonden brief:

Er zijn nog grotere gebieden, men hoeft slechts te denken aan Centraal-Sudan, het natuurlijke achterland van Kameroen¹⁾, waarvan de uiteindelijke bestemming nog door geen enkel verdrag is vastgelegd. Degene die deze territoria het snelst grijpt en er het meest hardnekkig aan vasthoudt, zal ze bezitten. Wijst niet alles, (vooral de traagheid waarmee de Duitse regering optreedt in koloniale aangelegenheden), in de richting van het feit dat ons vaderland, (...) geconfronteerd zal worden met een nieuwe oorlog, als het alleen maar de positie wil vasthouden die het in 1870 heeft gewonnen? Het regeringsstandpunt dat zojuist is verschenen met de motieven voor de Engels-Duitse overeenkomst²⁾, maakt zonder twijfel duidelijk dat er in ambtelijke kringen een zekere onverschilligheid bestaat ten opzichte van koloniale expansie.

noot 1 Kameroen was van 1884 tot 1919 een Duitse kolonie.

noot 2 Op 1 juli 1890 werd een Engels-Duits verdrag gesloten, waarin Duitsland zijn koloniale claims in Afrika begrensd in ruil voor Helgoland (een eilandje in de Duitse Bocht in de Noordzee) dat in Brits bezit was.

Opdracht 1 (Gebruik hiervoor bron 1)

Volgens een historicus past deze bron bij de Duitse vorm van modern imperialisme.

Ondersteun zijn bewering door:

- aan te geven hoe het Duitse imperialisme genoemd wordt en
- uit te leggen dat deze bron bij het modern imperialisme past.

Bron 2 (Gebruik deze bron voor opdracht 2 en 3)

In 1951 publiceert de *Pravda*, de partijkrant van de Communistische Partij van de Sovjet-Unie een interview met Stalin. Een fragment daaruit:

Vraag: Wat denkt u van de interventie in Korea? Hoe zal dat aflopen?

Antwoord: Als Engeland en de Verenigde Staten van Amerika het vredesvoorstel van de Volksrepubliek China blijven afwijzen, dan zal de oorlog in Korea eindigen met een nederlaag voor de aanvallers.

Vraag: Waarom? Zijn de Amerikaanse en Engelse generaals en officieren minder goed dan de Chinese en Koreaanse?

Antwoord: Nee, niet minder goed. De Amerikaanse en Engelse generaals en officieren zijn niet beter of slechter dan anderen. Het is bekend dat de soldaten van de Verenigde Staten en Engeland zich in de oorlog tegen Hitler-Duitsland en het militaristische Japan van hun beste kant hebben laten zien. Waar ligt dan het verschil? Het ligt hierin dat de soldaten de oorlog tegen Korea en China als onrechtvaardig beschouwen. Deze oorlog is extreem impopulair bij de Amerikaanse en Engelse soldaten. In dit geval is het moeilijk de soldaten ervan te overtuigen dat China, dat noch Engeland, noch de Verenigde Staten heeft bedreigd en van wie de Amerikanen het eiland Taiwan hebben gestolen, de aanvaller is. En dat de Amerikanen, nadat ze het eiland Taiwan hebben gestolen en hun troepen tot de grens van China hebben laten oprukken, de verdedigers zijn. Het is daarom moeilijk de troepen ervan te overtuigen dat de Verenigde Staten met recht hun veiligheid op Koreaans grondgebied en aan de Chinese grenzen verdedigen. En dat China en Korea niet het recht hebben hun eigen veiligheid te verdedigen op hun eigen grondgebied of aan hun eigen grenzen. Daarom is de oorlog niet populair bij de Amerikaanse en Engelse troepen. Het is te begrijpen dat ook ervaren generaals en officieren een nederlaag zullen lijden als hun soldaten worden gedwongen te vechten in een oorlog die ze totaal onrechtvaardig vinden, en zonder enthousiasme vechten.

Opdracht 2 (Gebruik hiervoor bron 2)

Bij deze bron passen twee uitspraken over de opstelling van Stalin in de Koreaoorlog:

- 1 Stalin beticht de Verenigde Staten van imperialisme.
- 2 Stalin trekt de effectiviteit van de containmentpolitiek als legitimering van de Koreaoorlog in twijfel.

Toon de juistheid van beide uitspraken aan.

Opdracht 3 (Gebruik ook hiervoor bron 2)

Voor een historicus die onderzoek doet naar het buitenlandse beleid van de Sovjet-Unie omstreeks 1950, is dit kranteninterview met Stalin (*zie bron 12*) een betrouwbare bron.

Leg dit uit.